

Presentació del projecte de Convenció Constituent Ciutadana de Catalunya

Introducció

Jaume López, portaveu de Reinicia

Bon dia a tothom. Estem molt contents de la vostra presència. Som unes 250 persones. Unes 45 entitats a les primeres files d'aquest paranimf. Una dotzena de representants polítics. Benvinguts i moltes gràcies per respondre a la invitació.

El que volem fer aquest matí es presentar-vos un projecte, un projecte obert, que volem compartir amb vosaltres i sobre el qual ens agradaria conèixer la vostra opinió abans de compartir-lo amb el conjunt de la ciutadania de Catalunya i de conèixer l'opinió d'entitats i organitzacions que avui no es troben representades en aquest acte.

Volem compartir la feina feta per si pot ser útil, volem reflexionar conjuntament per replantejar tot el que calgui, per incorporar nous actors, amb els seus documents i actes programats...

S'ha parlat i es parla del procés constituent. Ja forma part del nostre vocabulari polític. Molts partits i entitats proposen de fer-ne un, sense que encara hi hagi una proposta comuna. La plataforma Reinicia porta un any treballant per oferir-ne una proposta, que avui us presentarem.

Deixeu-me abans explicar què és Reinicia. Reinicia Catalunya és una plataforma de 14 entitats, però els seus orígens són molt més modestos. Un grup de quatre persones (expertes en participació i en processos d'elaboració constitucional) es van reunir per impulsar una reflexió comuna sobre com podria ser un procés participatiu d'elaboració d'una Constitució en el segle XXI. Aquests són els nostres orígens.

A partir d'aquí vam creure que era imprescindible intentar aplegar totes les organitzacions i entitats que havien fet algun treball en aquest sentit: en qualsevol format, ja fos amb propostes d'esborranys constitucionals o processos deliberatius sobre principis fonamentals d'una futura república. Així vam començar a créixer i vam aconseguir reunir en un únic espai de treball a una bona part d'aquestes iniciatives. Ens vam convertir en una plataforma d'entitats que va prendre per nom Reinicia Catalunya, perquè aquesta era i és la voluntat comuna que ens uneix a tots, una voluntat que s'expressa de moltes formes, i en moltes llengües diferents: Reinicia (en cast.).

Reinicia està formada, doncs, per aquestes 14 entitats (que, per ordre alfabètic, són):

Assemblea Nacional Catalana, Drassanes per la República catalana, El País que Volem, Grup Promotor per a la Convenció Constitucional, Juristes per la Independència, La Consti, La Marxa Som, Òmnium Cultural, Parlament Ciutadà, Procés Constituent, Sectorials de l'ANC - ECI, Sobirania i Justícia, Súmate, Unanovaconstitució.cat

La nostra voluntat inicial només era treballar juntes per posar en comú les nostres respectives experiències i coneixements per pensar com podria ser un procés constituent participatiu.

En primer lloc, ens vam posar d'acord en imaginar-lo seguint quatre fases que posen en valor les diverses dimensions de la democràcia i permeten la seva coordinació i impuls mutu. Creiem que un procés constituent ha de passar per una fase participativa d'iniciativa ciutadana (etc...)

1. Democràcia participativa per iniciativa de la ciutadania activa que, de fet, podríem dir que ja ha començat. Diversos grups ciutadans es plantegen com volen que sigui el país i la seva futura constitució. Aquesta energia ciutadana ha de ser aprofitada en les fases posteriors.

2. Democràcia participativa amb suport institucional. Un cop institucionalitzada, la convenció ha de comptar amb debats de vocació massiva, oberts al conjunt de la ciutadania i representatius de la diversitat, que acabin de perfilar els anhels de la ciutadania sobre la futura república.

3. Democràcia representativa amb coprotagonisme ciutadà, que treballarà a partir de les aportacions de les fases anteriors per plasmar-les en un text constitucional. La implicació ciutadana ha de continuar un cop el debat se situï en el Parlament de Catalunya, gràcies a la deliberació conjunta entre representants electes i representants de la diversitat ciutadana, com podria ser a través d'una comissió mixta de parlamentaris i ciutadans escollits per sorteig d'acord amb quotes demoscociològiques (edat, gènere, procedència territorial). Aquests treballs, que també han de comptar amb l'assessorament d'experts per aconseguir textos d'alta qualitat tècnica, han d'estar subjectes a un estricte procediment de transparència i retiment de comptes.

4. Democràcia directa: el text constitucional s'ha d'aprovar en referèndum com a garantia que el poder resta, en darrer terme, en mans de la ciutadania, amb la seva possibilitat final d'exercir l'opció de veto si no li convenç el resultat del procés. Per tal que no es pugui plantejar com una opció de tot o res, es podria introduir la possibilitat que els ciutadans puguin expressar el seu suport, per separat, a les diverses parts que componen aquest text final.

Així ho hem anat explicant en les desenes d'actes i xerrades en les que hem anat participant al llarg d'un any.

El següent pas va consistir en pensar com podria ser la primera fase. Justament la d'iniciativa ciutadana. Com a ciutadans, què proposem perquè s'iniciï aquest

procés constituent?. El resultat és el projecte que anomenem provisionalment Convenció Constituent Ciutadana de Catalunya (CCCC).

N'hem dit:

“Convenció”: inspirats en la Convenció de la Revolució Francesa, que fou la primera assemblea francesa elegida per sufragi de tots els ciutadans (homes de més de 21 anys) o, igualment, en les trobades de representants sense permís reial que s'anomenaren convencions en el món anglosaxó.

“Constituent”: Que té o s'atorga poder d'establir o de reformar una constitució però, més en general, els fonaments d'un país.

“Ciutadana”: amb iniciativa participativa de la gent, sense mediació de partits ni representants polítics

“De Catalunya”: en tots els territoris i en tots els sectors.

És molt important que quedi clara la nostra voluntat d'oferir-lo per la seva deliberació d'una manera més àmplia, més inclusiva. Tot i la pluralitat d'entitats que formen part de Reinicia som absolutament conscients que la nostra transversalitat ha de ser molt més àmplia. Hi ha entitats d'aquesta plataforma que no són independentistes, però la majoria ho són. És lògic, vam començar imaginant-nos com podia ser un procés participatiu d'elaboració d'una constitució, però el procés constituent pensem que ha de ser una cosa més àmplia. No es pot quedar, ni iniciar-se amb un debat constitucional, que podria condicionar el conjunt del procés.

Cal cercar l'encaix amb els diferents fulls de ruta que, per diferents camins, volen un país millor:

- Aprofundir el marc autonòmic
- Poder exercir el dret a decidir
- Iniciar un procés constituent
- Proclamar la independència amb ampli suport social
- Elaborar i posar a referèndum una constitució

Tots els camins tenen com objectiu millorar la vida dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya. El que volem és implicar la ciutadania i les seves organitzacions en dialogar, deliberar, definir què vol dir un país millor, una sanitat, una educació, una política, una economia... millors. I facilitar així la decisió sobre quin és el marc polític més adequat per poder fer-lo realitat.

Entenem un procés constituent que es funda sobre la voluntat de repensar-nos com a país, com a societat, com a nació. Pensar-ho tot vol dir, precisament, no prefigurar cap debat ni cap resultat. No donar res per fet. Pensar-nos conjuntament, com un sol poble, com sempre hem fet.

La situació actual ens dóna una molt bona oportunitat per fer-ho. Com just ara fa 40 anys, amb el Congrés de Cultura Catalana. En aquell moment, surtin d'una dictadura, imaginant com podria ser el nou horitzó per Catalunya en una democràcia, es va generar un procés de participació, en les condicions possibles d'aquella època, que va tenir implicacions importants en el disseny posterior de la Catalunya autonòmica.

Quaranta anys després, convertim una crisi profunda en tots els àmbits en un nou repte, per plantejar un nou horitzó, que ens obria l'oportunitat de definir entre tots com volem que sigui la Catalunya del futur, un país millor. Entre tots i totes.

A la metodologia del primer pas per fer-ho l'hem anomenat, com deia, Convenció Constituent Ciutadana de Catalunya, on les 4C ens recorden les 3C del Congrés de Cultura Catalana.

Presentació del projecte de Convenció Constituent Ciutadana de Catalunya

Conclusió

Jaume López, portaveu de Reinicia

Tenim una roca mare molt sòlida sobre la que construir: som un poble que té el dret a decidir.

El dret a decidir vol dir poder decidir sobre tot, a través del diàleg i la deliberació, i, també de la democràcia directa (d'un referèndum) per poder posar els fonaments d'un país millor, per fer front als reptes del segle XXI amb els instruments i valors del segle XXI.

El procés constituent és l'eina que tenim en aquests moments per fer-ho. Un procés que, des del primer moment, i en tot moment, ha que de ser participatiu de tota la ciutadania, obert, transparent i inclusiu. Un procés sense predeterminedar cap resultat, sense excloure a ningú, ni el que representa. És un procés, per tant, que no vol resoldre el debat sobre la independència, sinó que vol crear espais comuns per imaginar-se la Catalunya del futur. Tinguem la posició que tinguem sobre aquest debat. Pressuposa que podem pensar-nos més enllà de l'actual marc estatutari i constitucional, perquè tot és reformable, perquè la voluntat popular fa les lleis i no a l'inrevés.

Amb aquest esperit i aquesta voluntat us presentem aquest projecte on tot es esmenable, començant pel nom que, com ja hem dit, és provisional. Ho considerem un punt de partida. Desenvolupat. Sòlid. Però que no ha tingut en compte els punts de vista de tothom, sinó de 14 entitats prou plurals, que no pretenen representar la pluralitat i riquesa social del país. No podrien fer-ho. L'exemple de Reinicia, però, ens mostra el camí i que es pot fer. Que podem, en primer lloc, pensar conjuntament sobre com pot ser el procés constituent, posar-nos d'acord i a partir d'aquí desenvolupar-ho. Aspirem a que allò que s'acabi conformant serà el fruit de la participació i convenciment de moltes altres persones i col·lectius. Un punt de trobada i d'impuls comú per oferir a la ciutadania tot el potencial d'aquesta oportunitat que se'ns obre, aquí i ara. I fer-ho també conjuntament amb les institucions del país, sense perdre la iniciativa ciutadana d'aquesta primera fase.